

Overvindelse af hindringer for vaccination: Endelige anbefalinger

Effektive vaccinationsprogrammer kræver en flersidet tilgang, hvor løsninger på de mange praktiske hindringer for udbredelse af vaccinerne er tænkt ind. Det kan være logistik, administration, information og begrænset rådighed over sundhedspersonale og serviceydelser, og de faktorer kan i høj grad hindre, at målene for et vaccinationsprogram bliver nået.

Påmindelsesprogrammer, mobile vaccinationsenheder og skolevaccinationsprogrammer kan bidrage til at fjerne hindringerne og øge tilslutningen til vaccinationsprogrammerne.

Følgende anbefalinger er tænkt som en ramme til præcisering af vaccinationsstrategierne, så de får større rækkevidde og bæredygtighed.

Påmindelsesprogrammer

Påmindelsesplaner (SMS, e-mail, digitale notifikationer) bidrager til at øge opmærksomheden om vaccinationsprogrammerne, undgå informationsbarrierer og sikre, at færre glemmer at blive vaccineret. De kan også bidrage til en bedre tilpasning af tilbuddet om vaccinationsservice, fordi efterspørgslen bliver mere forudsigelig. Dokumentation fra pilotforsøg med påmindelsesordninger, der er blevet gennemført i Catalonien, Murcia og Kroatien viser en statistisk signifikant stigning i vaccinedækningen, når påmindelser udsendes. Vigtige forudsætninger for vellykkede påmindelsesplaner:

- Integration af det automatiske påmindelsessystem med de administrative databaser.
- Tilbud om nem adgang til informationsmaterialer, f.eks. via link til officielle hjemmesider eller mobilapplikationer indlejret i selve påmindelsesbeskeden.
- Brug af flersproget kommunikation for at sikre inddragelse af sproglige minoritetsgrupper.
- Inddragelse af praktiserende læger i påmindelsesplanen ved at give dem mulighed for at se patienters vaccinationsstatus.

Mobile vaccinationsenheder

Mobile vaccinationsenheder kan løse geografiske hindringer og give nemmere adgang, når vaccinerne bringes ud til underforsynede områder og befolkningsgrupper, der er svære at nå såsom landområder eller svært tilgængelige byområder. Pilotforsøg med mobile enheder i regionen Oberösterreich og Skärholmen (Stockholm) gav gode resultater med hensyn til at nå ud til sårbare unge og ældre befolkningsgrupper. Erfaringerne fra pilotforsøgene viser, at de mobile enheder kan få endnu større effekt gennem:

- fleksible åbningstider, herunder usædvanlige åbningstider såsom aften og weekend.
- kommunikation til lokalsamfundene gennem samarbejde med førende personer i lokalsamfundet, organisationer og influencere.
- flersproget sundhedspersonale og information på flere sprog.
- kombination af tilbud om en række vaccinationer med andre relevante sundhedstilbud.

Skolevaccinationsprogrammer

Skolevaccinationsprogrammer kan forbedre vaccinationsdækningen, fordi både logistikmæssige og afstandsmæssige barrierer fjernes. Ved at integrere vaccinationerne i den daglige skolegang og den normale skoletid minimeres besværet for travle forældre, og en højere vaccinationsdeltagelse sikres. Pilotprojekter

gennemført i Estland og Holland har vist, at når skolerne deltager i arbejdet med at informere om vaccination, og når vaccinationsstedet flyttes tættere på skolen, ses et øget engagement hos familierne, og vaccinationstilbuddene gøres nemmere og mere praktisk tilgængelige. Skolevaccinationsprogrammer opnår de bedste resultater gennem:

- inddragelse af forældrene ved at give dem klar og fyldestgørende information om vaccinationsprogrammet, forklare fordelene ved vaccination og redegøre for vaccineres sikkerhed.
- effektivisering af processerne, f.eks. ved brug af digitale samtykkeformularer.
- målrettede, alderssvarende og kulturelt tilpassede kommunikationsstrategier, herunder udarbejdelse af informationsmaterialer og tilbud og informationsmøder med mulighed for spørgsmål og svar.
- samarbejde med skolernes sundhedsplejersker, lærere og administration om forskellige forhold vedrørende vaccinationsprogrammet.

Udarbejdelse af tilpassede og bæredygtige programmer

For at udvikle vaccinationsprogrammer, der er tilpasset målgruppens behov, og som sikrer høj deltagelse, er det vigtigt, at programmerne understøttes af:

- en grundig behovsanalyse, hvor dokumentation om målgruppens særlige behov og forhindringer indsamles og kategoriseres.
- et understøttende miljø i form af inddragelse og høringer og koordination med interessenterne (sundhedsfagligt personale, institutioner, organisationer, førende personer i lokalsamfundet) for at sikre en samlet indsats.
- inddragelse af førende personer i lokalsamfundet, influencere og modstandere for at fremme udbredelsen af information om vaccination, opbygge tillid og afhjælpe målgruppens bekymringer

Det kan bidrage til at sikre programmernes bæredygtighed efter pilotfasen, når nye programmer integreres i eksisterende infrastruktur og etablerede fremgangsmåder, og når politisk og økonomisk støtte samt de lokale aktørers medvirken og ejerskab hos interessenterne sikres fra start. Gennemførelse af strukturerede, gensidige læringsaktiviteter og erfaringsudveksling med støtte fra EU og på tværs af de enkelte lande kan fremme innovation og sikre udbredelse af innovative fremgangsmåder på tværs af forskellige situationer og forhold.